

KADERBRIEF 2016

Gemeente Maastricht

Aan de leden van de gemeenteraad van Maastricht,

Voor u ligt de Kaderbrief 2016. Wij schetsen hierin de financiële kaders waarbinnen de Begroting 2017 zich ontwikkelt. Deze kaders zijn mede afhankelijk van nieuwe beleidsimpulsen die het college van B&W voorstelt om koers te houden bij de uitvoering van ons ambitieuze coalitieprogramma Wij Maastricht! In de jaarrekening kijken we terug naar en verantwoorden we over het voorbije jaar. In de begroting beschrijven we een totaalbeeld van de Maastrichtse samenleving in het komend jaar. De kaderbrief focust op nieuwe beleidsimpulsen die om nieuwe investeringen vragen en daarmee de kaders voor de Begroting 2017 beïnvloeden.

Op koers

Deze coalitie ligt op koers bij de realisering van haar coalitieprogramma 'Wij Maastricht!' We krijgen daarvoor ook landelijke erkenning, als de stad wordt geprezen om zijn gedurfde sociale beleid en om zijn gastvrije vluchtelingenopvang, of wordt uitgeroepen tot het beste stedenmerk en de beste winkelstad. En als we om ons heen kijken zien we een veiligere stad, een verjongende stad, zien we Sphinkwartier en Tapijn opbloeien, de A2-tunnel tot een climax naderen, spraakmakende tentoonstellingen in Marres en Bonnefantien en Prins Ali d'n Ierste als levend bewijs van een krachtig traditioneel fundament dat juist vanuit die zelfverzekerdheid in staat is tot grootse sociale vernieuwingen.

Dat zijn niet de verdiensten van het stadsbestuur alleen, we bereiken dit juist omdat we in Maastricht samen de schouders eronder zetten, met de hele samenleving. Maar zoals bij elke lange reis naar een helder einddoel, veranderen onderweg de omstandigheden. Bijsturen is nodig bij harde zijwind, harder trappen bij tegenwind, en nieuwe energie sparen bij een onverwachte rugwind. Daar gaat deze kaderbrief over.

Onze visie op de stad is het coalitieakkoord Wij Maastricht!. Wij bouwen aan een inclusieve stad, waarin iedereen meedoet en er wordt vertrouwd op de kracht van bewoners en bedrijven. Ook mensen die extra zorg nodig hebben of (tijdelijk) buiten de arbeidsmarkt staan, zien we als deelnemer aan de samenleving, als een mens met mogelijkheden, als vrijwilliger met talenten en niet als cliënt of patiënt met beperkingen. Dat is de kracht van Maastricht, dat maakt dat we sterk genoeg zijn om in deze moeilijke tijden onze visie te verwezenlijken.

Zo bouwt Maastricht verder aan een sociale en saamhorige stad die zich steeds nadrukkelijker ontwikkelt en profileert als een internationale universiteitsstad, met een top leef-, werk- en verblijfsklimaat voor bewoners en bezoekers.

Sociale en saamhorige stad

Een aanzienlijk deel van onze inspanningen en investeringen betreft het sociale domein. Aan de decentralisaties ging een gedegen voorbereiding vooraf. Gelet op de omvang van deze operatie, de betekenis hiervan voor de samenleving, maar ook de vele onzekerheden die hierbij een rol speelden, mag worden geconstateerd dat Maastricht in staat is gebleken op dit gebied de rust, soliditeit en solidariteit te behouden.

Koers houden is dan ook het devies. Bij zulk een gigantische operatie als de drie decentralisaties in het sociaal domein, is niet elke ontwikkeling voorspelbaar. Experimenteren is en blijft dan ook noodzakelijk, en de stad heeft bewezen daarin een pionierende, vernieuwende rol te pakken. Zo gaan

we experimenteren met de participatiewet, om te komen tot werkbare en aanvaardbare varianten op het basisinkomen: een belangrijk instrument in de armoedebestrijding. Het Sociaal InvesteringsFonds (SIF) komt volop tot uitvoering. Doel is te komen tot meer algemene voorzieningen voor mensen met een beperking, zodat er minder (dure) individuele voorzieningen nodig zijn. Met een nieuw subsidiebeleid innoveren we het vrijwilligersbeleid en de buurtnetwerken en we stimuleren burgerparticipatie met het 'uitdagingsrecht'. In Maastricht Noordoost start de pilot Blauwe Zorg, gericht op integrale samenwerking tussen huisarts, ziekenhuis en preventiespecialisten, zoals fysiotherapeut of diëtist. In het seniorenbeleid zoeken we de maximale rek binnen wet- en regelgeving zodat ouderen een faire kans krijgen op de arbeidsmarkt. Om koers te houden in het sociale domein is een vierde directeur, speciaal belast met sociaal beleid, toegevoegd aan het directieteam.

Een sociale stad toont ook saamhorigheid voor mensen die van ver komen om in Maastricht een veilige schuilplek te zoeken. De stad heeft laten zien haar volle verantwoordelijkheid te nemen in de opvang van vluchtelingen. En het blijft niet bij opvang alleen. Er wordt gewerkt aan het opzetten van een sluitende aanpak om vergunninghouders zo snel mogelijk naar leer-werktrajecten te begeleiden. Beoogd doel is de arbeidskansen van deze groep nieuwe Maastrichtenaren te vergroten en hun uitkeringsafhankelijkheid in duur te beperken.

Een sociale en saamhorige stad toont zijn gastvrijheid vanaf het allereerste moment dat nieuwe Maastrichtenaren zich bij de balie melden, of trotse ouders hun nieuwe 'Sjengske' komen inschrijven. Op verschillende momenten heeft de raad hier aandacht voor gevraagd, en met een apart voorstel wordt hier invulling aan gegeven. Uiteraard worden vertrekkende Maastrichtenaren niet vergeten, opdat zij hun band met de stad nog lang zullen uitdragen.

Internationale universiteitsstad

Maastricht ligt in een regio die voor zes kilometer aan Nederland grenst en voor 220 kilometer aan het buitenland. Dat tekent het unieke, internationale karakter van de stad, en vormt een magneet op buitenlandse kenniswerkers die zich hier vestigen. Soms vormen de landsgrenzen ook een belemmering, bijvoorbeeld voor grensoverschrijdende pendel of startups. Om vanuit één loket service te verlenen aan expats en om grensoverschrijdende problematiek aan te pakken, gaan Holland Expat Centre South, ITEM en het Grensinfopunt samenwerken in het nieuwe *Maastricht International Centre*, gevestigd in het Centre Céramique.

Met het doorbouwen aan Sphinxkwartier, Frontenpark, Tapijn en diverse andere rauwe plekken in de stad, vergroot Maastricht de fysieke en intellectuele ruimte die past bij een internationale universiteitsstad en verrijkt ze haar van oudsher stevige imago met een onverwachte jonge en soms ruwe kant. Bovenal bewijst Maastricht met deze eigentijdse, piepjonge en grotendeels nog vrij-invulbare plekken dat deze stad ruimte biedt aan ondernemerschap, creativiteit en experiment, ondersteund door het beleidsprogramma creatieve industrie. Daarmee voegt Maastricht een dimensie toe aan zijn historische, monumentale karakter en veelgeprezen Bourgondische cultuur.

Top leef-, werk- en verblijfsklimaat voor bewoners en bezoekers

Maastricht is als bezoekersstad niet alleen een geliefde bestemming voor mensen van buiten de stad, maar biedt ook werkgelegenheid en een breed scala aan voorzieningen aan de eigen inwoners. Om die toppositie te behouden moet de stad meegroeien met economische ontwikkelingen. Het beleid op het gebied van horeca, evenementen en detailhandel is of wordt geactualiseerd, waarbij innovatie en de balans met leefbaarheid voorop staan. Er wordt geïnvesteerd in het verblijfstoerisme, zowel recreatief als zakelijk, met extra impulsen voor Mecc en Maastricht Aachen Airport.

Tweehonderdvijftigduizend volgers van Zoover zetten Maastricht op nummer een als bezoekersstad.

In het merkenonderzoek Beerda scoort Maastricht ook een nummer-een-positie, die ze te danken heeft aan het feit dat zowel bezoekers als bewoners de stad hoog prijzen. Een gouden balans die de stad koestert.

Een leefbare stad, is een bereikbare en schone stad. Met de ingebruikname van de A2-tunnel, de bovengrondse ontwikkeling van de Groene Loper, de verlegging van de Noorderbrug en de bouw van de ondergrondse fietsenstalling bij het station verbeteren we de bereikbaarheid en de luchtkwaliteit van onze stad. Onderzocht wordt of er snelfietsroutes naar Sittard en Aken kunnen worden gerealiseerd. Rond het station gaan we studeren op andere mobiliteitsstromen en een mogelijke fiets- en voetgangersverbinding tussen binnenstad en GroeneLoper.

Naast de Groene- werken we ook aan een BlauweLoper: in Mariaberg. Een langzaam-verkeersverbinding die niet alleen de verschillende delen van de wijk verbindt, maar ook de aansluiting met de binnenstad regelt. Hiermee denken we een dusdanige kwaliteitimpuls aan Mariaberg te geven, waardoor ook andere partners worden aangetrokken om in de wijk te investeren.

Iconische elementen die de stad zijn allure geven, vergen de komende jaren groot onderhoud. De kademuren van de Jeker, de begraafplaats aan de Tongerseweg, maar ook de lieflijke Maas, die kan veranderen in een bedreiging voor al dat moois als we de hoogwaterveiligheid niet fors gaan vergroten.

Investeren in economie en leefkwaliteit vergt meer en meer samenwerking tussen de stad, zijn partners, burens, regio en provincie. De samenwerking in Limburg Economic Development (LED) kent zijn fysieke spiegel in het Provinciaal Omgevingsplan Limburg (POL) waar gewerkt wordt aan de structuurvisie 'Wonen Zuid-Limburg'. Samen met de stedelijke woonvisie - nog vast te stellen in de gemeenteraad – leidt dit tot een integraal antwoord op demografische ontwikkelingen als krimp en vergrijzing en zorgt ervoor dat stad en regio sterker uit deze transitie komen.

Om Maastricht een thuis te geven voor iedereen, met voldoende betaalbare sociale huurwoningen, spitst de samenwerking met de corporaties zich toe op wonen en zorg, participatie en eigenkracht, betaalbaarheid en duurzaamheid, woonruimteverdeling en woonmilieus. Nieuw is ook dat de huurdersbelangenverenigingen betrokken worden bij de voorbereiding van de prestatieafspraken.

Tevens is in nauwe samenwerking met diverse maatschappelijke partners begonnen met de uitvoering van het Maastrichts Energie Akkoord, om de stad duurzaam en energiezuinig te maken.

Speciale aandacht gaat naar de nieuwe Omgevingswet. In 2018 gaat Nederland van 26 ruimtelijke wetten naar één en van 120 algemene maatregelen van bestuur (AMvB) naar vier. Met de volle focus op de gemeenten. Een transitie vergelijkbaar met die van het sociale domein, met dito cultuuromslag binnen de organisatie, waarbij vertrouwen in en participatie met initiatiefnemers centraal staan.

Iedereen doet mee: dat staat ook centraal in het Maastrichtse cultuurbeleid. Met de innovatieagenda wordt het maatschappelijk eigenaarschap verder ontwikkeld. Centre Céramique, Kumulus en het NatuurHistorisch Museum zijn gefuseerd en moeten hun waarde voor de samenleving borgen in een context die ongelooflijk snel verandert: ontleding, individualisering, digitalisering en een andere rol voor musea. Kunst en cultuur kunnen niet zonder overheidssteun, en daarin breken spannende tijden aan voor de centrumpositie van de stad en voor dragende instellingen als Opera- en Philharmonie Zuid.

Een leefbare stad is een gezonde stad. Ook sport vergt, ondanks een toenemende individuele beoefening, maatschappelijke ondersteuning. We gaan de komende jaren meer investeren in beleid, management en accommodaties, en dat wordt ook financieel vertaald. Niet alleen eenmalig, zoals in Bouldrome en Geusseltbad, maar structureel en systematisch.

Een top leef- werk en verblijfsklimaat voor bewoners en bezoekers is bovenal een veilige stad. De dalende trend in de misdaadcijfers is ingezet, en wordt voortgezet. Daarom wordt het project Frontière verlengd: meer dan een telefonisch loket waar burgers melding kunnen maken van drugsgerelateerde overlast, maar bovenal een succesvolle, informatie-gestuurde, integrale samenwerking tussen gemeente, politie en openbaar ministerie. Binnen de (Eu)regio worden actuele grensoverschrijdende veiligheidsthema's aangepakt en zijn extra middelen aangevraagd bij het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid voor de aanpak van radicalisering. Het advies- en meldpunt voor huiselijk geweld en kinder-mishandeling (Veilig Thuis), staat onder financiële spanning, wat kan leiden tot een bijgestelde bijdrage vanuit de gemeente.

Tot slot draagt de gemeentelijke dienstverlening duidelijk bij aan het gastheerschap van de stad. De prestaties van, en de klanttevredenheid met ons callcenter zijn fors gestegen. Bij telefonie manifesteert zich de wet van de 'afnemende meeropbrengst': nog hoger scoren vergt investeringen, die niet meer opwegen tegen de beperkte stijging van het resultaat. Daarom wordt gegarandeerd dat 80% van de bellers binnen 20 seconden antwoord krijgt, een gangbare norm.

Tot slot

Ook voor 2017 sturen we op een sluitende begroting zonder lastenverzwaring. Net als in de voorgaande jaren. Onzekere rijksfinanciën, veranderende spelregels binnen het sociale domein, en de vennootschapsbelasting voor overheidsbedrijven kunnen heftige schommelingen veroorzaken. Wij maken ons met name grote zorgen over mogelijke rijkskortingen op de gedecentraliseerde budgetten in het sociale domein. Desondanks zet het stadsbestuur alles op alles om zijn solide financiële koers vast te houden. Zoals bij alle sociale, economische en fysieke opgaven die bijdragen aan het realiseren van onze missie die we in ons coalitieakkoord hebben verwoord: Maastricht biedt zorg en perspectief, werkt en innoveert, is betrokken, veilig en duurzaam, houdt koers en oogst, en is financieel solide. Het is de overtuiging van deze coalitie dat de overheid van de toekomst een samenwerkende overheid is. Alleen door krachten te bundelen, sterke verbindingen te leggen en de juiste kennis te delen, maken we Maastricht sterker. Want 'Maastricht' zijn we allemaal: Wij Maastricht.

BIJLAGEN:

Deze bijlagen omvatten het financieel beeld in meerjarenperspectief. Dit bestaat uit:

Bijlage 1: Budgettair kader 2017-2020

Bijlage 2: Investeringsoverzicht 2016-2020

Bijlage 3: Uitvoeringsbeeld 2016 (eerste jaarrekeningprognose 2016)

BIJLAGE 1: Budgettaire kader 2017-2020

Onderstaand het budgettaire kader van de Kaderbrief 2016. Het overzicht start met het sluitende saldo van de laatste begroting. Dat was de begroting 2016. Vervolgens worden de nieuwe posten met budgettaire gevolgen toegelicht per post. Dit nieuwe kader is het uitgangspunt voor de begroting 2017 (- bedragen zijn uitgaven en een + bedrag is dekking).

Kaderbrief 2016 (bedragen x € 1.000)	2017	2018	2019	2020
Saldo begroting 2016	-117	13	113	113
Autonome ontwikkelingen en reeds besloten				
1 Algemene Uitkering Gemeentefonds	pm	Pm	pm	pm
2 Exploitatietekort begroting MTB	-2.600	-2.400	-2.300	-2.300
> Inzet BUIG/participatiebudget	2.600	2.400	2.300	2.300
3 Exploitatietekort Geusselbad	-541	-488	-479	-471
4 Audiovisuele middelen raad	-40	-40	-40	-40
5 Tekort Mobiliteitsfonds/Noorderbrug				-200
6 Hogere accountantskosten	-30	-30	-30	-30
7 Omgevingswet	pm	pm	pm	pm
8 Extra inkomsten paspoorten niet ingezetenen (=efficiency)	300	300	300	300
Te dekken autonome ontwikkelingen	-311	-258	-249	-441
Aangenomen motie/collegebesluiten				
9 Welkomstgeschenk	-168	-168	-168	-168
10 Vierde directeur	-150	-150	-150	-150
11 Arbeidstoeliding statushouders (evaluatie in 2017)	-700			
> dekking Bestuursakkoord VNG/ESF	700			
Te dekken moties/collegebesluiten	-318	-318	-318	-318
Afweegbare ontwikkelingen/continuering beleid				
12 Sportbegroting bijstellen	-600	-655	-690	-690
> dekking draaiknoppen	pm	pm	pm	pm
13 Callcenter bezetting	-263	-263		
14 Drugsbeleid/aanpak Frontière	-300	-300		
Te dekken afweegbare ontwikkelingen	-1.163	-1.218	-690	-690
Claims				
15 Maastricht International Centre	-50	-50	-50	-50
> budget internationalisering	50	50	50	50
Te dekken claims	0	0	0	0
Totaal te dekken	-1.900	-1.772	-1.144	-1.336
Dekkingsmogelijkheden				
16 Ophogen dividend BNG				400
17 Verkoop woningen (niet eerder verkochte)	700	800		
18 Incidentele dekking	pm	pm		
19 Takenvermindering		pm	pm	pm
20 Efficiency			pm	pm
Totaal dekking	700	800	0	400
Nieuw saldo Kaderbrief 2016	-1.209	-981	-1.144	-936

Toelichting budgettair kader

Autonome ontwikkelingen en reeds besloten

1. Algemene uitkering

De hoogte hiervan wordt eerst bij meicirculaire bekend. Deze verschijnt op haar vroegst op 31 mei, tegelijk met de kaderbrief. Derhalve zijn de ontwikkelingen in de meicirculaire niet meegenomen in deze Kaderbrief. Deze zullen via een separate Memorie van Toelichting nagezonden worden.

2. Exploitatietekorten begroting MTB

De resterende exploitatietekorten van de MTB, na herstructurering, worden bekostigd uit de BUIG middelen dan wel het Participatiebudget. De besluitvorming hierover heeft uw raad in juni 2015 gedaan.

3. Exploitatietekort Geusseltbad

Zie raadsbesluit van 5 april 2016, waarin de raad heeft besloten om de gemeentelijke bijdrage aan de exploitatie van het Geusseltbad te verhogen.

4. Audiovisuele middelen raad

Bij raadsbesluit d.d. 02-02-2016 is extra budget voor AV middelen Raad toegekend.

5. Mobiliteitsfondstekort/Noorderbrug

Met de huidige parkeeropbrengsten in het mobiliteitsfonds wordt er vanaf 2020 een structureel tekort verwacht. Bij begroting 2012 zijn de extra kapitaallasten voor de Noorderbrug opgenomen in het budgettaire kader, waarbij gedeeltelijke dekking uit straatparkeren middels het mobiliteitsfonds zou komen. Thans laat een doorrekening zien dat er een structureel tekort van ± €0,2 mln. zal ontstaan.

6. Hogere accountantskosten

Bij de gunning van de aanbesteding van de accountant is, zoals ook de verwachting was, de prijs hoger geworden. Hierover is ook aan de raad gerapporteerd. Conform raadsbesluit worden de extra kosten bij begroting opgevoerd.

7. Omgevingswet

Dit is de 'vierde decentralisatie', financiële consequenties zijn nog niet bekend. Zodra deze inzichtelijk worden, zullen we de raad hiervan in kennis stellen.

8. Extra inkomsten paspoorten niet ingezetenen

Per april 2016 komt er een balie aan het GemeenteLoket vrij doordat het Expatcenter Holland South verhuist naar Centre Céramique. Behalve bij de vertegenwoordigingen in het buitenland, kunnen Nederlanders in het buitenland ook in Nederland hun reisdocument aanvragen. Zij kunnen daarvoor terecht bij 9 grensgemeenten en bij de gemeentebalie op Schiphol. Maastricht is sinds 2010 een van die 9 gemeenten. Na anderhalf jaar overleg met het Ministerie van Binnenlandse Zaken hebben wij toestemming gekregen om in Maastricht deze service uit te breiden. Hier is namelijk ook speciale gecertificeerde apparatuur voor nodig en het ministerie hanteert een bepaald verdeelmodel tussen de 9 grensgemeenten. Dit product levert naast meer service voor Nederlanders in het buitenland ook meer legesinkomsten op. Op dit product

zetten we eigen vast gekwalificeerd personeel in en voor het werk dat aan de onderkant vrij komt huren wij tijdelijk personeel in. Deze efficiencyverbetering levert jaarlijks netto € 300.000 op.

Aangenomen moties/collegebesluiten

9. Welkomstgeschenk/attentie

Zie separaat raadsvoorstel over de uitvoering, waarbij attenties zullen worden verstrekt aan nieuwe inwoners en vertrekkende bewoners. Daarnaast zullen ook ouders, die in Maastricht wonen, en die hun pasgeboren baby laten inschrijven een attentie krijgen.

10. Vierde directeur

Vanwege de toenemende omvang/zwaarte van het sociale domein en in het bijzonder door de toevoeging van de 3-D's is een verzwaarde sturing op het beleidsveld sociaal noodzakelijk. Hiertoe wordt de functie algemeen directeur Beleid en Ontwikkeling opgeheven. In de plaats daarvan komen 2 nieuwe functies, namelijk een algemeen directeur Sociaal en een algemeen directeur Stadsontwikkeling en Economie.

11. Arbeidstoeleiding statushouders

In het voorjaar van 2015 is een 'Uitvoeringsbeeld opvang vluchtelingen gemeente Maastricht' opgesteld waarin een overzicht is gepresenteerd van de integrale aanpak van dit dossier. Voortvloeiend hieruit is ook een actieplan in de vorm van een pilot opgesteld voor het toeleiden van Maastrichtse vergunninghouders richting arbeidsmarkt en onderwijs. Beoogd doel is de arbeidskansen van vergunninghouders te vergroten en hun uitkeringsafhankelijkheid in duur te bekorten. We starten met een pilot waarvan de kosten begroot zijn op € 700.000. De verwachting is dat deze kosten passen binnen de financiële uitwerking van onze 'uitvoeringsopgave opvang vluchtelingen gemeente Maastricht' en het landelijk uitwerkingsakkoord verhoogde asielinstream (dat breder is dan alleen arbeidsmarkttoeleiding). Wanneer blijkt dat de landelijke middelen ontoereikend zijn, dient herprioritering plaats te vinden dan wel ander budget te worden gevonden. De pilot wordt eind 2017 geëvalueerd, waarbij in ieder geval aandacht uitgaat naar het beoogde uitstroomeffect richting betaald of gesubsidieerd werk of naar een studie met studiefinanciering. De financiële uitwerking van het landelijk akkoord wordt eerst bij meicirculaire bekend. Deze verschijnt op haar vroegst op 31 mei, tegelijk met de kaderbrief. Derhalve is deze ontwikkeling in de meicirculaire niet meegenomen in deze Kaderbrief. Deze zal via een separate memorie van toelichting nagezonden worden.

Afweegbare ontwikkelingen/continuering beleid

12. Sportbegroting bijstellen

De afgelopen jaren kwamen tekorten van het onderhoud van de sportaccommodaties ten laste van het gemeentebrede risicobuffer (post onvoorzien). Extern en intern gevalideerde meerjaren-onderhoudsplannen (mjops) zijn de basis voor de nieuwe sportbegroting. Om deze nieuwe begroting toekomstbestendig te laten zijn is een ophoging van het budget voor sport noodzakelijk. Om te komen tot een toekomstbestendige begroting is ook gekeken naar draaiknoppen. Deze zijn thans alleen nog beschreven. Nader onderzoek moet uitwijzen of deze draaiknoppen kunnen leiden tot een verlaging van de opgehoogde begroting. Het betreft de volgende mogelijkheden:

- meer fusies/samenwerkingen tussen voetbalclubs (hiertoe is de reserve spreidingsbeleid beschikbaar)
- verdere integratie/afstoting van de gym- en sportzalen conform sportnota
- normalisatie van verhuurprijzen.

Het onderzoek naar deze draaiknoppen zal bij respectievelijk bij kaderbrief 2018 (eerste 2 punten) en vierde kwartaal 2016 (tarieven) gereed zijn.

13. Callcenter bezetting

Als gemeente hebben we sinds 2003 een callcenter en in 2011 is het centrale telefoonnummer 14043 ingevoerd. Jaarlijks komen er zo'n 140.000 gesprekken binnen. Tachtig procent van deze bellers heeft binnen 20 seconden een medewerker aan de lijn. Vervolgens worden klanten in 80 procent van de gevallen in één keer geholpen. De klanttevredenheid telefonie is van 7,6 in 2012 gestegen naar 8,8 in 2015. Om dit te realiseren is in 2013 de personele bezetting in het callcenter tijdelijk opgeplust en is er een verbeterplan geformuleerd. Daarbij is afgesproken dat er in 2016 een evaluatie volgt. Deze evaluatie geeft aanleiding voor het continueren van de tijdelijke uitbreiding personeel callcenter de komende twee jaar. Als servicenorm telefonie gemeente Maastricht hanteren wij daarbij: 80% van de bellers naar ons centrale nummer 14043 heeft binnen 20 seconden een medewerker aan de lijn. Wij verbinden u maximaal 1 keer door en bij een terugbelafpraak nemen wij binnen 1 werkdag telefonisch contact met u op. Omdat het aantal binnenkomende telefoongesprekken na 2019 waarschijnlijk gaat dalen, onder andere door meer online dienstverlening, meer vragen via sociale media en minder aanvragen reisdocumenten omdat die nu 10 in plaats van 5 jaar geldig zijn, worden de tijdelijke maatregelen in 2018 opnieuw geëvalueerd.

14. Drugsbeleid (Frontière)

In 2012 is vanuit de gemeente gestart met het project Frontière. Vanuit een intensief samenwerkingsverband met de politie en het Openbaar Ministerie wordt in dit project, onder regie van de gemeente, werk gemaakt van het bestrijden van drugsoverlast in de openbare ruimte. De resultaten laten zien dat deze aanpak van drugsoverlast werkt: nog niet eerder is deze mate van succes geboekt op de bestrijding van de drugsproblematiek in de stad. Het is zaak deze ontwikkeling vast te houden en de aanpak te continueren en verder uit te bouwen. Ondanks de goede resultaten wordt drugsoverlast nog steeds op plaatsen in de stad gevoeld. Drugsoverlast en de veroorzakers hiervan zijn hardnekkig; met de regie vanuit Frontière zijn wij en al onze partners, dat ook. In financiële zin vraagt Frontière structureel een extra jaarlijkse bijdrage van € 300.000. Eind 2018 vindt een externe evaluatie plaats om te bezien of en hoe continuering noodzakelijk is.

Claims

15. Maastricht International Centre

In de programmabegroting 2015 is structureel € 100.000 beschikbaar gesteld voor de doorontwikkeling van het Holland Expat Centre South en de oprichting van het Grensinformatiepunt voor grenspendel met Belgisch Limburg. Nadien heeft de gemeente toegezegd de huisvesting van het dagelijks bureau van het nieuwe kennisinstituut ITEM te faciliteren. Door aanpassing van de huisvesting (van Mosae Forum naar Centre Ceramique) zijn de kosten wel hoger; het gemeenteloket moet nu op een externe locatie versneld inschrijven. Het grote voordeel hiervan is dat de verschillende functies elkaar versterken en dat de locatie ruimte biedt om het concept door te ontwikkelen met nieuwe functies die bijdragen aan het wegnemen van grensbelemmeringen voor de arbeidsmarkt. Als dekking voor de (extra)

kosten was een subsidieaanvraag ingediend bij het Operationeel Programma Zuid (EFRO). Deze is niet gehonoreerd, dit betekent dat de subsidie van de provincie en de gemeente verhoogd moet worden.

Dekking

16. Ophogen dividend BNG

Naar verwachting zal het dividend van de BNG kunnen stijgen, als in 2020 wordt voldaan aan de normen van het Basel III akkoord.

17. Verkoop gemeentelijke woningen

Eerder is dit als incidentele dekking ingezet. Deze dekking is nog niet helemaal gerealiseerd. De voordelen ontstaan bij de verkoop van het resterende deel van de 20 panden.

18. Incidentele dekking

Het streven is erop gericht om een meerjarig en structureel sluitende begroting 2017 te presenteren. Of en hoeveel incidentele of structurele dekking (=takenvermindering) nodig is, is grotendeels afhankelijk van de Meicirculaire 2016. De uitkomsten worden in een Memorie van Toelichting op de Kaderbrief 2016 meegenomen en verwerkt. Afhankelijk van de uitkomsten en de gevolgen voor Maastricht zullen we bij Begroting 2017 met concrete voorstellen komen.

19. Takenvermindering

Zie punt 18.

20. Efficiency

Met ingang van 2019 kan overwogen worden een nieuwe efficiencytaakstelling op te leggen. De huidige taakstelling van € 14,5 mln. structureel (circa 15% van de personeelsbegroting) loopt tot 2018 en moet dus nog voor de laatste jaarschijven worden gerealiseerd. In 2018 willen we de gemeentelijke organisatie zorgvuldig gaan benchmarken om te bepalen of een nieuwe taakstelling realistisch is. Met betrekking tot de invulling van de huidige taakstelling kan worden geconcludeerd dat deze voor 70% wordt gerealiseerd door afbouw van personeel. Deels wordt de taakstelling dus op een andere (soms nog incidenteel) wijze ingevuld (inbesteding, vermindering materiële budgetten en extra inkomsten). De veronderstelde besparing door regionalisering/inkoop wordt voorlopig nog niet geheel gerealiseerd. Ook wordt in de periode 2016-2018 minder natuurlijk verloop verwacht door het opschuiven van de pensioengerechtigde leeftijd.

BIJLAGE 2: Investeringsoverzicht 2016-2020

Maastricht heeft in haar begroting elk jaar een investeringsbudget van circa € 10 mln. beschikbaar. Van die jaarlijkse ruimte is in meerjarenperspectief geld toegewezen aan specifieke projecten/ontwikkelingen op basis van reeds genomen besluiten (bijvoorbeeld de A2 ondertunneling). Jaarlijks wordt bij de begroting een volledig overzicht van de genomen beslissingen in meerjarenperspectief gepresenteerd. De onderstaande tabel begint met het beschikbaar saldo in meerjarenperspectief. Dit is niets anders dan het jaarlijks beschikbare investeringsbudget van circa € 10 mln. minus de al genomen investeringsbesluiten (- bedragen zijn investeringsuitgaven en + bedragen is beschikbare investeringsruimte of dekking). Voor de goede orde wordt vermeld dat dit overzicht geen definitief go / no-go besluit is. De afzonderlijke investeringen worden in afzonderlijke raadsvoorstellen ter votering aan de raad voorgelegd. Uitzondering hierop zijn de aanvullende investeringen t.b.v. het Geusseltbad en de Bouldrome, alsmede de investeringen t.b.v. de Tapijnkazerne en het Frontenpark. Van deze laatste liggen al in juni de separate raadsvoorstellen als onderbouwing voor.

Investeringsruimte (x € 1 mln.)	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Vrij beschikbaar ruimte begroting 2016	-1,65	-5,45	-4,30	3,25	4,75	4,50
Wijzigingen en/of nieuwe investeringen						
Autonoom/besloten						
1 Correctie BBV/verlaging rente		15,60				
2 Aanvullende investering Bouldrome			-0,30			
3 Aanvullende investering Geusseltbad			-0,04			
4 Onderwijshuisvesting (ikc)				-3,10	-3,05	-3,05
Te dekken moties/collegebesluiten/pm-posten						
5 Frontenpark		-1,00	-0,50			
6 Tapijnkazerne				-1,00	-1,00	
Nieuw te nemen besluiten						
7 Begraafplaats			-0,62			
8 Kademuren Jeker			pm			
9 Blauwe loper Mariaberg			pm			
10 Aansluiting A2			pm			
11 Stationsomgeving/Herinr. Stationsstraat			pm			
TOTAAL onttrekkingen	0,00	14,60	-1,46	-4,10	-4,05	-3,05
Saldo investeringsruimte kaderbrief 2016	-1,65	9,15	-5,76	-0,85	0,70	1,45
Gecumuleerd saldo	-1,65	7,50	1,74	0,89	1,59	3,04

Toelichting investeringsoverzicht

Autonoom/besloten

1. Correctie BBV/verlaging rente

Als gevolg van de verlaging van de interne rekenrente en de vernieuwing van het BBV ontstaat er eenmalig investeringsbudget. De interne rekenrente is verlaagd van 5,8% naar 3,5%. De nieuwe investeringen worden hierdoor goedkoper. Bij een gelijkblijvende exploitatielast (kapitaallasten) ontstaat meer investeringsruimte. Daarnaast zorgt het verplicht activeren van de maatschappelijke investeringen (cie. BBV) ervoor dat de reguliere storting in het

Cofinancieringsfonds kan worden ingezet voor eenmalige extra investeringskrediet. Inclusief de investeringen van deze Kaderbrief komen we daarmee in 2020 niet meer negatief uit.

2. Aanvullende investering Boulodrome

In het coalitieakkoord is de langgekoesterde wens voor een boulodrome in Maastricht opgenomen. Op basis van een schetsontwerp en bijbehorende kostenraming is eind 2015 gekozen voor een energieneutrale hal van middelgrote omvang (12 banen) en een buitenterrein met buitenbanen (in aanvulling op de reeds aanwezige 12 buitenbanen). Het benodigde budget hiervoor is vastgesteld op € 801.000. Het schetsontwerp is de afgelopen maanden uitgewerkt naar een technisch ontwerp en van een definitieve kostenraming voorzien. Hierbij komen de volgende meerkosten naar voren:

- Meerkosten investering E-installatie	€ 35.000
- Meerkosten Basis bouwprogramma	€ 80.000
- Meerkosten voorbereiding inbouw E-installatie	€ 35.000
- Meerkosten eisen welstand (afwerking natuurlijk materiaal)	<u>€ 150.000</u>
Totale Meerkosten	€ 300.000

De kosten van de E-installatie vallen hoger uit omdat pas bij de totstandkoming van het technisch ontwerp in 2016 een volledige berekening kon worden gemaakt. Daarnaast zijn er meerkosten m.b.t. de inbouw van de E-installatie omdat het systeem niet op de eindbestemming kan worden gebracht zonder dat de plafondconstructie van kantine en keuken aanwezig is. Deze kosten zaten oorspronkelijk niet in de berekening omdat de Stichting Boulodrome zelf zorg draagt voor de afbouw van kantine en keuken. Naast de gunstige effecten voor de exploitatie van een E-installatie, zijn wij echter van mening dat wij als gemeente een voorbeeldfunctie hebben en de energieneutraliteit van het boulodrome vinden wij een wezenlijk aspect van het totaalconcept. De meerkosten ten gevolge van welstandseisen zijn pas nu bekend geworden doordat ook hier pas in januari 2016 een definitief ontwerp aan de Welstandsmonumentencommissie kon worden voorgelegd. Ook hier hebben wij als gemeente een voorbeeldfunctie en hebben wij een kwaliteitsbeeld in het Geusseltgebied voor ogen en hierin vinden wij een natuurlijke uitstraling van het boulodrome van wezenlijk belang. Door voornoemde ontwikkelingen is het niet langer mogelijk de Boulodrome in 2016 te verwezenlijken. Gekoerst wordt nu op realisatie in mei/juni 2017. Deze vertraging is met de Stichting Boulodrome gecommuniceerd.

3. Aanvullende investering Geusseltbad

Conform toezegging bij raadsbesluit d.d. 5 april 2016 is de aanvullende investering voor klimaatbeheersing in het Geusseltbad opgenomen.

4. Onderwijshuisvesting

Conform raadsbesluit d.d. 19 januari 2016 wordt het benodigde restantbudget ad € 6,15 mln. voor de eerste fase en de € 3,05 mln. voor de tweede fase integraal afgewogen bij de Kaderbrief.

Te dekken moties/collegebesluiten/PM posten

5. Frontenpark

Zie separaat raadsvoorstel Grex Belvédère

6. **Tapijnkazerne**

Zie separaat raadsvoorstel inzake Tapijn.

Nieuw te nemen besluiten

7. **Begraafplaats Tongerseweg**

Het afgelopen jaar is er een bedrijfsvoeringscan uitgevoerd voor de Begraafplaats Tongerseweg, als bouwsteen voor het op te stellen bedrijfsplan. Hieruit volgen een aantal beleidsuitgangspunten die met stad en raad gedeeld zijn op 5 april 2016. Belangrijk onderdeel is een kwaliteitsverbetering van de fysieke ruimte. Hiertoe wordt een opwaarderings- en beheerplan opgesteld dat ondermeer beoogt dat:

- de beloopbaarheid en opsluiting van de wegen en grindpaden op een hoger niveau wordt gebracht;
- de groenstructuur van de monumentale bomen en hagen duurzaam hersteld en verjongd wordt;
- met een glasvezelverbinding de dienstverlening kwalitatief verbeterd wordt;
- middels digitale infozuilen en WiFi klantgerelateerde graf informatie gratis beschikbaar gesteld wordt;
- de door de klant gewenste productportfolio (bovengronds begraven, urnennissen in modulevorm, kindergraven vanuit de kindbeleving) uitgebreid wordt.

Met dit alles is een investering gemoeid van in totaal circa €0,6 mln. Mogelijkheden voor (co)financiering worden op dit moment nader onderzocht. Naar verwachting ligt het opwaarderings- en beheersplan, in het najaar van 2016 ter besluitvorming voor.

8. **Kademuren Jeker**

Bij collegebesluit van 1 maart 2016 heeft het college met betrekking tot kademuren stedelijke Jeker opdracht gegeven tot een nadere verkenning van een integrale aanpak hiervan (inhoudelijk en financieel). Naar verwachting ligt concretisering, inhoudelijk en financieel, in het najaar van 2016 ter besluitvorming voor.

9. **Blauwe loper Mariaberg**

Maastricht heeft al ruim 20 jaar een planmatige aanpak van de zogeheten herstructurering. Een aanpak waar gemeente, corporaties en bewoners samen optrokken. Sedert 2014 zien we dat het speelveld gewijzigd is, met name door de beperktere mogelijkheden van de corporaties. Ondanks dit blijft de noodzaak voor herstructurering onverminderd bestaan. De gehele herstructureringsopgave wordt in 2016 herijkt. De focus ligt hierbij op uitvoering in 2016 t/m 2020 met prioriteit voor investeringen die conform structuurvisie bijdragen aan de gewenste woonmilieus en het versterken ontmoetingsplekken. Maar die ook aansluiten bij plekken waar corporaties investeren. Vooruitlopend op de herijking van de herstructurering zien we in Mariaberg een wijk die aan al deze eisen voldoet. Mariaberg is een centraal gelegen wijk bestaande uit drie wijkdelen waartussen de verbinding mist en waar sprake is van een stapeling van (sociale) problemen. De fysieke ontwikkeling van Blauwdorp i.r.t. het centrum en tot de andere wijkdelen kan door de ontwikkeling van de zogeheten Blauwe Loper, een nieuwe langzaam verkeersverbinding, worden gerealiseerd. Hiermee ontstaat een verbinding voor fietsers en voetgangers door alle delen van Mariaberg en kan de buurt direct aanhaken op de binnenstad, zowel fysiek, sociaal als economisch. De totale publieke investering voor de Blauwe Loper (inclusief verwervingen) bedraagt naar verwachting circa €3,8 mln. Met de provincie lopen gesprekken over een bijdrage voor circa de helft hiervan. Servatius heeft

aangegeven bij positieve besluitvorming hierop aan te willen sluiten door een ruime, meer dan gelijkwaardige investering in de woningvoorraad in Blauwdorp (vergroening, woningdifferentiatie). Een dergelijke multiplier maakt een grote maatschappelijke meerwaarde (werkgelegenheid, wonen, economische impuls, veiligheid, mobiliteit, groen) mogelijk. Een concrete uitwerking wordt in constructieve samenwerking met de Provincie Limburg en Servatius voorbereid. Deze zal naar verwachting najaar 2016 ter besluitvorming worden voorgelegd.

10. Aansluiting A2 op de rest van de stad

Na 2016 verschuift het zwaartepunt van de uitvoering A2 naar het maaiveld. Dit betekent o.a. dat de openbare ruimtes (o.a. verbindingen) gaan worden aangelegd. Al vroeg in het project was in algemene zin voorzien dat dit op onderdelen kan leiden tot extra kosten voor de gemeente om de directe omgeving aan te sluiten op het project A2 (bijv. afmaken van oost - west verbindingen). Momenteel zijn wij bezig met de concretisering van de opgave. Naar verwachting wordt het totale investeringspakket incl. dekkingsvoorstel bij de Programmabegroting 2017 ter besluitvorming voorgelegd. Het spreekt voor zich dat dekking in eerste instantie gezocht zal worden binnen de inhoudelijke en financiële kaders van het A2-project. Is dit niet het geval, dan wordt vervolgens gekeken naar de mogelijkheden binnen de bestaande middelen. Mocht dit niet (volledig) lukken dan zal een (aanvullende) claim op nog niet geormerkte MJIP middelen volgen.

11. Stationsomgeving/herinrichting Stationstraat

Station Maastricht is het grootste openbaar vervoerknooppunt van Limburg. In het stationsgebied spelen verschillende ontwikkelingen:

- De realisatie van een ondergrondse fietsenstalling (gereed 2017).
- Verkenning van alternatieven voor de inrichting van de Stationsstraat. Deze verkenning wordt uitgevoerd door gemeente Maastricht samen met diverse partners.
- Onderzoek naar de mogelijkheden van/voor een langzaam verkeer verbinding ('Missing link') tussen de wijkontwikkeling van de Groene Loper en station Maastricht en de binnenstad van Maastricht. Dit onderzoek wordt uitgevoerd vanuit het Projectbureau A2 Maastricht in het kader van het Actieprogramma Verduurzaming.
- Ambities ten aanzien van het verbeteren van het station als transferpunt (inclusief busstation) voor regionale mobiliteit. Hierbij zijn de provinciale plannen ten aanzien van grensoverschrijdend treinvervoer relevant.
- Ambities van de NS, eigenaar van het stationsgebouw, om het stationsgebouw beter te benutten met nieuw functies die ook kunnen bijdragen aan de knooppaarde van het station. Ook zijn er gemeentelijke ambities om de kwaliteit van het station als entree van de stad te verbeteren.

Deze ontwikkelingen hebben een sterke ruimtelijke relatie en waarbij er kansen voor synergie liggen die met een integrale aanpak kunnen worden benut en waarvoor mogelijk MIRT financiering verkregen kan worden. De komende periode wordt onderzocht welke onderdelen kansrijk zijn om tot een formele MIRT aanvraag te komen (najaar 2016). Hieruit moet blijken wat de scope van het project wordt, welke baten (ondermeer economisch en op vlak van gezondheid) en welke kosten gemoeid zijn met dit project.

BIJLAGE 3: Uitvoeringsbeeld 2016

Dit overzicht is de eerste voorzichtige prognose voor het jaarrekeningresultaat 2016 gebaseerd op de eerste drie maanden.

Onderwerp		Bedrag (x €1.000)	Toelichting
a.	Legesinkomsten Publieke dienstverlening	281 V	Voordeel op leges van paspoorten voor niet- ingezetenen (zie ook budgettair kader)
b.	Extra opvang asielzoekers	PM	De kosten gemoeid met de opvang van asielzoekers zullen gedekt worden middels de gesloten Bestuursakkoord tussen de minister en de VNG. De bedragen worden bekend gemaakt in de Meicirculaire 2016.
c.	Naheffing parkeren Belgische kentekens	300 N 300 V	Als gevolg van een vertraagde ondertekening van het verdrag door de Belgen kunnen in het 1 ^e halfjaar 2016 nog geen Belgische naheffingen plaatsvinden. De storting in het Mobiliteitsfonds zal €0,3 mln. lager zijn.
d.	Algemene Uitkering	PM	Afhankelijk van meicirculaire.
e.	Incidentele dekking begroting 2016	1.034 N	In de begroting stond nog een in te vullen post 'incidentele dekking'. Dit restant moet nog worden ingevuld.
f.	Besparing GR's	350 N	De geraamde besparing op de brandweer wordt nog niet gerealiseerd.
g.	Risicobuffer/onvoorzi en	1.723 V	Ten laste van het begrote risicobuffer worden de volgende claims verwacht: RHCL (19.000,-), Noodopvang (86.000,-) en Veilig Thuis (PM). Dit voordeel resteert.
h.	Dividend	90 N	Er wordt een nadeel verwacht op het dividend van Enexis (40.000,-) en BNG (50.000,-).
i.	Geusseltbad	651 N	Zie Kaderbrief 2016.
j.	Binnensport	241 N	Zie Kaderbrief 2016.
k.	Buitensport	475 N	Zie Kaderbrief 2016.
l.	Budget combinatie- functionarissen t.b.v. sport en cultuur	100 V	Zie Kaderbrief 2016.

Onderwerp		Bedrag (x €1.000)	Toelichting
m.	Sociaal domein (3 D's + WMO oud + bijstandsuitkeringen)	5.000N	<p>Met ingang van 2015 heeft de gemeente Maastricht belangrijke verantwoordelijkheden gekregen op de gebieden Wmo, jeugd en participatie, de 3-decentralisaties. Op basis van de realisatiecijfers 2015 kunnen we in het algemeen concluderen dat de transitie qua uitvoering zonder zware incidenten is verlopen en nagenoeg binnen de beschikbare budgetten 2015 is gebleven.</p> <p>In het 2^e jaar van de uitvoering van de 3-decentralisaties wordt de transformatie van het sociaal domein voortgezet. Met de monitoring 3-decentralisaties wordt het transformatieproces, zowel financieel als inhoudelijk bewaakt. Zoals bekend gaan de decentralisaties gepaard met grote rijksbezuinigingen. Voor Maastricht betekent dat in 2016 een afname in de rijksbijdrage voor 3-decentralisaties van circa € 8 mln. ten opzichte van 2015. Ook voor de jaren na 2016 zien we op dit moment een afname van de rijksmiddelen. Op basis van de 1^e monitoring 2016 3-decentralisaties verwachten we een grote frictie tussen de geprognoseerde kosten en de budgetten die we hebben ter uitvoering van deze taken. Momenteel wordt de kwaliteit van de gegevens waarop deze prognose is gebaseerd getoetst en verder geanalyseerd, waardoor het op dit moment niet mogelijk is om een betrouwbaar beeld te krijgen van de ontwikkelingen. Wij zullen op basis van deze analyses ook in gesprek gaan met de desbetreffende zorgaanbieders (met name van Beschermd wonen).</p> <p>De grootste tekorten verwachten we op dit moment op de onderstaande posten :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Beschermd wonen ; • Jeugd (Zorg in Natura en PGB) ; • Uitvoeringskosten. <p>En een voordeel op het I-deel.</p> <p>Op basis van de bovenstaande gegevens en genoemde onzekerheden, geven wij een prognose af van € 5 mln. tekort. Naar verwachting kunnen pas op basis van de 2e monitoring (sept/okt. 2016) de 1^e conclusies worden getrokken en eventuele maatregelen worden voorgesteld.</p>
n.	Leerlingenvervoer	150 V	<p>Door een daling van het aantal leerlingen alsmede door kritische beoordeling van de aan te bieden vervoermogelijkheden wordt gelijk aan voorgaande jaren een voordeel op leerlingenvervoer gerealiseerd. Gezien het feit dat het een open einderegeling betreft dient enig voorbehoud met betrekking tot de prognose betracht te worden.</p>
Totaal		5,587 N + PM	